

งานบริหารสถานศึกษาส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนใน
สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา

Educational Institution Administration Affecting the Success of Becoming
a Sufficiency Educational Institution of Schools under Local Administrative Organizations,
Songkhla Province

เกศินี วงศ์ชนะ

Kesine Wongchana

อุบลรัตน์ ศรีวิเชียรอำไพ

Ubonrat Sriwichienampai

จรัส อติวิทยาภรณ์

Jaras Atiwithayaporn

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

Hatyai University

E-mail: kesinee.tk@gmail.com

Received: 21 September 2025; Revised: 19 December 2025; Accepted: 22 December 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับงานบริหารและระดับความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างงานบริหารกับความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา 3) เพื่อศึกษางานบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา และ 4) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานเพื่อความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามเท่ากับ .959 สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับงานบริหารในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) 2) ความสัมพันธ์ระหว่างงานบริหาร

กับความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา พบว่า มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) งานบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา จาก 4 ด้าน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3 ด้าน และความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 1 ด้าน 4) แนวทางการบริหารงานเพื่อความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียง พบว่า สถานศึกษามีการวางแผนงบประมาณที่สอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่ มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เป็นต้น

คำสำคัญ : งานบริหารสถานศึกษา, ความสำเร็จ, การเป็นสถานศึกษาพอเพียง, โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น

Abstract

This research article aims to 1) study the level of administrative work and the level of success in becoming a Sufficiency Economy School in schools under the jurisdiction of local administrative organizations in Songkhla Province; 2) study the relationship between administrative work and the success in becoming a Sufficiency Economy School in schools under the jurisdiction of local administrative organizations in Songkhla Province; 3) study the administrative work that affects the success in becoming a Sufficiency Economy School in schools under the jurisdiction of local administrative organizations in Songkhla Province; and 4) study the management guidelines for achieving success in becoming a Sufficiency Economy School in schools under the jurisdiction of local administrative organizations. This is a quantitative and qualitative research study. The sample group consisted of 300 administrators and teachers. The research instruments were questionnaires and interviews. The questionnaires had a reliability coefficient of .959. The statistical methods used were percentage, mean, standard deviation, correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The research results revealed that: 1) The level of administration and success of becoming a sufficiency educational institution of schools under Local Administrative Organizations, Songkhla Province, found that the level of administration of becoming a sufficiency educational institution, overall was at a high level. ($\bar{X} = 4.24$). 2) The relationship between administration and the success of becoming a sufficiency educational institution of schools under Local Administrative Organizations, Songkhla Province, found that there was a positive relationship statistically significant at the .01 level. 3) The administration affecting the success of becoming a sufficiency educational institution of schools under Local

Administrative Organizations, Songkhla Province, three showed statistically significant differences at the .01 level and one showed a statistically significant difference at the .05 level. 4) The administration guidelines for the success of becoming a sufficiency educational institution found that an educational institution had a budget plan that was consistent with available resources and used the resources efficiently for example, etc.

Keywords : Educational Administration, Success, Being a Self-Sufficient Educational institution, School in the Organization of Local Organizations

บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยอย่างยั่งยืนควรเริ่มจากการสร้างพื้นฐานความพอมี พอกิน พอใช้ โดยใช้วิธีการที่ประหยัดแต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ก่อนจะยกระดับสู่ความเจริญทางเศรษฐกิจ หากมุ่งเน้นแต่การเติบโตทางเศรษฐกิจโดยไม่คำนึงถึงบริบทของประชาชน อาจนำไปสู่ปัญหาและความล้มเหลวในระยะยาว (เดช ปุณณบาล , 2560) แนวคิดนี้สอดคล้องกับพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของรัชกาลที่ 10 ที่เน้นการพัฒนาคนให้มีความรู้ คุณธรรม และสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างมั่นคง การศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคนให้เป็นที่คนเก่งและคนดี โดยเฉพาะในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง กระทรวงศึกษาธิการจึงได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 เพื่อพัฒนาคนไทยให้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องและมีภูมิคุ้มกันที่เหมาะสม การขับเคลื่อนหลักปรัชญาที่สู่สถานศึกษา มีแนวทางสำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการสถานศึกษา หลักสูตร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาบุคลากร และผลลัพธ์เชิงประจักษ์ โดยมีการบูรณาการอย่างเป็นระบบทั้งในด้านการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณธรรมของผู้เรียน และบุคลากร

จังหวัดสงขลามีสถานศึกษาที่ผ่านเกณฑ์สถานศึกษาพอเพียง 27 แห่ง จากทั้งหมด 33 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 81.82 แม้จะมีความสำเร็จสูง แต่ยังมีบางแห่งที่ไม่ผ่านเกณฑ์ และสถานศึกษาที่ผ่านเกณฑ์แล้วก็ยังต้องเผชิญกับความท้าทายด้าน ความยั่งยืนและการพัฒนาต่อเนื่อง โดยเฉพาะในมิติการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ วิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไป ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จ อย่างไรก็ตามยังขาดงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์และอิทธิพลของแต่ละด้านของการบริหารในบริบทของ โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา ซึ่งมีลักษณะเฉพาะและแตกต่างจากโรงเรียนในสังกัดอื่น ทำให้ข้อมูลเชิงลึกเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนยังไม่เพียงพอ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา จึงมีความสนใจศึกษาการบริหารสถานศึกษาส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสถานศึกษาและยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน การวิจัยครั้งนี้จะช่วยให้เข้าใจปัจจัยสำคัญในการบริหารงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษาพอเพียง สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการ

สถานศึกษา รวมถึงเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาในระดับท้องถิ่น
ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับงานบริหารและระดับความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนใน
สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างงานบริหารกับความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของ
โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา
3. เพื่อศึกษางานบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัด
องค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา
4. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานเพื่อความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียน
สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาความสำเร็จในการเป็น
สถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย
ดังนี้

1. **พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย** ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการเฉพาะโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครอง
ท้องถิ่น จังหวัดสงขลา เท่านั้น

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ของสถานศึกษาพอเพียง ที่อยู่ในโรงเรียนสังกัดองค์กร
ปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา จำนวน 27 แห่ง มีผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 71 คน และครู จำนวน 1,126
คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,197 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล จำนวนทั้งสิ้น 300 คน โดยกลุ่มผู้บริหาร ใช้จากประชากร
ทั้งหมดจำนวน 71 คน ส่วนครูผู้สอนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 229 คน แล้วกำหนดสัดส่วนจำนวน ครูผู้สอนแต่ละ
โรงเรียนจากการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้นของการสุ่ม
(Strata) และสุ่มอย่างง่ายในแต่ละชั้น

การกำหนดขนาดตัวอย่าง ใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามานะ (Yamane, 1973) ที่ระดับ
ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ยอมให้มีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5

วิธีการสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

แบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยพัฒนาจากการศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 1 ฉบับ จำนวน 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 แบบสอบถามงานบริหารในโรงเรียน ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล 4) ด้านการบริหารทั่วไป เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาพอเพียง 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4) ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา 5) ด้านผลลัพธ์และภาพความสำเร็จ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) สำหรับเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนางานบริหาร

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือขึ้น ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย โดยได้รับคำแนะนำตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษา การศึกษาและ ได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) และภาษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

แบบสอบถาม 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานบริหารและความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียง 2) ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม จากนั้นกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ 3) ศึกษารูปแบบและวิธีการเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับตามวิธีของลิเคอร์ต (Likert) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการนำมาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับงานบริหารสถานศึกษาส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียง โดยกำหนดโครงสร้างเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามและขอบเขตเนื้อหาให้ครอบคลุมจุดมุ่งหมาย 4) สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับงานบริหารสถานศึกษาส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียง ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา โดยกำหนดขอบเขต และเนื้อหาให้ครอบคลุมตัวแปรที่ศึกษา 5) นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ และนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of congruence: IOC) ตามวิธีของโรวินเนลลี (Rovinelly) และแสมบิลตัน (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) และกำหนดค่าความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป การวิจัยครั้งนี้ข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.80 – 1.00 ซึ่งถือได้ว่าเป็นแบบสอบถามที่ใช้ได้ตามเกณฑ์ 6) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือวิจัยกับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่ใช่ประชากรกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก (Cronbach's Alpha Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.964 7) นำแบบสอบถามมาปรับปรุงเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์และถูกต้องตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 8) นำ

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยได้รับการปรับปรุงแก้ไขและผ่านการหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัยเรียบร้อยแล้วไป
เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

แบบสัมภาษณ์ 1) ศึกษาประเด็นสำคัญจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ 2) กำหนดประเด็น
คำถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ 3) สร้างแบบสัมภาษณ์ และข้อคำถาม ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง
(Semi-structured Interview)) นำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความ
ถูกต้องและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ และนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณา
ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of congruence:
IOC) ตามวิธีของโรวินเนลลี (Rovinelly) และแฮมบิลตัน (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) และกำหนดค่าความ
สอดคล้อง ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป การวิจัยครั้งนี้ข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 1.00 ซึ่งถือได้ว่าเป็น
แบบสอบถามที่ได้ใช้ได้ตามเกณฑ์ 5) นำเครื่องมือที่ได้จากขั้นที่ 4 มาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนออาจารย์ที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบให้ข้อเสนอแนะอีกครั้ง 6) ปรับปรุงแก้ไขประเด็นคำถามให้
เหมาะสมและจัดพิมพ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ 1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ถึง
ผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับ ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย และ
ผู้อำนวยการสำนักการศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูล 2. ติดต่อประสานกับโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 27 โรงเรียน เพื่อนำหนังสือขอ
ความอนุเคราะห์และแบบสอบถามไปให้กับผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษานั้น ๆ ด้วยตนเอง เพื่อชี้แจง
รายละเอียดจากแบบสอบถาม และวัตถุประสงค์ในการจัดทำวิจัย และได้ข้อมูลจริงจากกลุ่มตัวอย่าง และ
พร้อมรับคืนกลับมาภายใน 30 วัน 3. เก็บแบบสอบถามคืนพร้อมตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่สามารถ
ใช้ในการวิจัยได้ 4. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร จำนวน 10 ท่าน เพื่อนำผลการสัมภาษณ์มา
สังเคราะห์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ซึ่ง
ค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ 1) สถิติในการหาคุณภาพเครื่องมือ การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม
โดยผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือโดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง IOC (Index of Congruence) คำนวณ
ได้จากสูตรของโรวินเนลลี (Rovinnelli) และแฮมบิลตัน (Hambleton) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) 2) ข้อมูล
เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดย หาค่าร้อยละ (Percentage) 3)
ข้อมูลเพื่อวิเคราะห์เกี่ยวกับงานบริหาร และระดับความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียง วิเคราะห์โดย
การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 4) วิเคราะห์ข้อมูลหา
ความสัมพันธ์ระหว่างงานบริหารกับการบริหารจัดการสถานศึกษาพอเพียงในโรงเรียน โดยการหาค่า

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) โดยใช้
เกณฑ์การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) โดยมีทิศทางความสัมพันธ์ดังนี้ มีความสัมพันธ์ในทางบวก
แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน มีความสัมพันธ์ในทางลบ แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมี
ความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงข้าม 5) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษางานบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็น
สถานศึกษาพอเพียง โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression
Analysis)

ผลการวิจัย

วิเคราะห์ระดับงานบริหารและระดับความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนใน
สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา พบว่า ระดับงานบริหารในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของ
โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. =
0.76) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.69) และ
ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.77) และระดับความสำเร็จในการเป็น
สถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X}
= 4.24, S.D. = 0.78) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{X}
= 4.33, S.D. = 0.76) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.75)

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างงานบริหารกับความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของ
โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา พบว่า 1) ความสัมพันธ์ระหว่างงานบริหารส่งผลต่อ
ความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา มี
ความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูง (r_{xy}
= .877**) 2) ความสัมพันธ์ระหว่างงานบริหารเป็นรายด้านกับความสำเร็จในภาพรวมในการเป็นสถานศึกษา
พอเพียงของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา ในภาพรวม พบว่า งานบริหารด้านการ
บริหารงานวิชาการ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงสุด ($r_{x_1y} = .818**$) รองลงมา คือ งานบริหารด้านการ
บริหารงบประมาณ ($r_{x_2y} = .773**$) และงานบริหารด้านบริหารงานบุคลากร ($r_{x_3y} = .693**$) ตามลำดับ ส่วน
งานบริหารด้านการบริหารงานทั่วไป มีระดับความสัมพันธ์น้อยที่สุด ($r_{x_4y} = .643**$) 3) ความสัมพันธ์
ระหว่างงานบริหารในภาพรวมกับความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัด
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงสุด ($r_{xy_3} = .802**$) รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการ
สถานศึกษา ($r_{xy_1} = .791**$) และด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ($r_{xy_2} = .786**$) ตามลำดับ
ส่วนด้านการพัฒนาบุคลากรมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($r_{xy_4} = .729**$)

วิเคราะห์งานบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัด
องค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน เพื่อหางานบริหารที่

ส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา จาก 4 ด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงาน วิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคลากร และความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ซึ่งสามารถนำมาอธิบายความ ดังนี้ งานบริหารที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงตามลำดับความสำคัญ คือ การบริหารงานวิชาการ ($Beta = 0.297$), การบริหารงานงบประมาณ ($Beta = 0.249$), การบริหารงานบุคคล ($Beta = 0.201$), และการบริหารงานทั่วไป ($Beta = 0.151$)

วิเคราะห์แนวทางการบริหารงานเพื่อความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียง พบว่า 1) สถานศึกษาได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม โดยยึดหลักสำคัญ 3 ประการ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกัน ภายใต้เงื่อนไข 2 ประการ คือ ความรู้และคุณธรรม 2) สถานศึกษาได้บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในระดับหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) สถานศึกษาได้สร้างความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนในหลายรูปแบบ ทั้งการจัดตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา การประสานความร่วมมือในด้านงบประมาณและทรัพยากร การสร้างเครือข่ายกับประชาชนชาวบ้านและผู้นำชุมชน และการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง 4) สถานศึกษามีกระบวนการพัฒนาบุคลากรและสร้างความตระหนักในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่หลากหลาย ทั้งการอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การส่งเสริมการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน การทำวิจัยในชั้นเรียน และการจัดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) 5) สถานศึกษามีการประเมินผลความสำเร็จและวางแผนการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานสถานศึกษาพอเพียงเป็นกรอบในการประเมิน จัดระบบการติดตามประเมินผลแบบมีส่วนร่วม และใช้เครื่องมือที่หลากหลาย

อภิปรายผล

วิเคราะห์ระดับงานบริหารและระดับความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา พบว่า งานบริหารในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป และความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดและค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการทำงานของผู้บริหารในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย การบริหารงานแสดงถึงศักยภาพของผู้บริหารในการวางแผนงานเพื่อให้เป็นระบบ

และบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งการบริหารงานเพื่อให้องค์กรมีระบบและขั้นตอนในการบริหารงานที่ดีและมี
คุณภาพสามารถองค์กรประสบผลสำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดีตามเป้าหมายขององค์กร โดยใช้กระบวนการใด
กระบวนการหนึ่งที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทร จง
เพียร (2556) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผลการวิจัย พบว่า ด้านการบริหารจัดการ โดยรวมและรายด้านส่วนใหญ่อยู่ใน
ระดับมาก ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการบริหารสถานศึกษาพอเพียง โดยผ่านกระบวนการต่าง ๆ และ
สอดคล้องกับงานวิจัยของปรียาดา สุขสว่าง (2557) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการศึกษา พบว่า
1) การบริหารจัดการเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีระดับคุณภาพการปฏิบัติ
สูงสุดคือ ด้านการพัฒนาบุคลากร รองลงมา คือ ด้านผลลัพธ์และภาพความสำเร็จ ส่วนด้านที่มีระดับการ
ปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และอาจเป็นเพราะว่างานบริหารจะประสบความสำเร็จจาก
ผู้บริหารที่ต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนว่าองค์กรจะไปในทิศทางใด วิสัยทัศน์นี้ไม่เพียงเป็นเข็มทิศนำทางเท่านั้น แต่ยังเป็น
เป็นแรงบันดาลใจให้ทุกคนในองค์กรมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน การสื่อสารวิสัยทัศน์อย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยให้ทุก
คนเข้าใจบทบาทของตนในการขับเคลื่อนองค์กร สอดคล้องกับบรรจบ บุญจันทร์ (2556) กล่าวว่า การบริหาร
สถานศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและสมาชิกในองค์กรเพื่อให้บรรลุ
จุดมุ่งหมายขององค์กร

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างงานบริหารกับความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของ
โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา พบว่า งานบริหารโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์
ทางบวกในระดับค่อนข้างสูงกับความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงในทุกด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ
สถานศึกษา ($r=.791$) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ($r=.786$) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
($r=.802$) ด้านการพัฒนาบุคลากร ($r=.729$) และด้านผลลัพธ์และภาพความสำเร็จ ($r=.763$) อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจหลักของ
ความสำเร็จในกระบวนการเป็นสถานศึกษาพอเพียง เนื่องจากเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการเรียนรู้ การพัฒนา
หลักสูตร และการถ่ายทอดแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่ด้านการบริหาร
งานทั่วไป แม้จะมีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูงเช่นกัน (ค่า r อยู่ระหว่าง .633 – .711) แต่ถือเป็นด้านที่มี
ระดับความสัมพันธ์ต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่น ๆ ซึ่งอาจเนื่องมาจากลักษณะของงานบริหารทั่วไปที่มัก
เป็นงานสนับสนุน เช่น งานธุรการ งานอาคารสถานที่ และระบบข้อมูลข่าวสารที่ไม่ส่งผลโดยตรงต่อ
กระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน แต่ยังคงมีความสำคัญในด้านการสร้างพื้นฐานการบริหารจัดการที่ดี
แสดงให้เห็นว่าการบูรณาการงานบริหารในทุกด้าน โดยเฉพาะการเน้นพัฒนาในด้านวิชาการและบุคลากร จะ
ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพและความยั่งยืนของการเป็นสถานศึกษาพอเพียงอย่างแท้จริง โรงเรียนควรให้
ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะทางวิชาการของครู การจัดสรรงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ และการวางแผน
ยุทธศาสตร์เชิงบริหารที่ครอบคลุมทุกด้าน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน สอดคล้องกับมนธิชา วง

วิภาค (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการบริหารสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 มีแนวทางการบริหารสถานศึกษาพอเพียง คือ 1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา คือ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงไปกำหนดเป็นนโยบายสู่การปฏิบัติแก่ผู้บริหารสถานศึกษา ดำเนินการกำหนดนโยบายของสถานศึกษา โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมพิจารณา มีระบบนิเทศติดตามและรายงานผลการดำเนินงานให้ ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่าง ต่อเนื่อง 2) ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการจัด ทำแผนการ จัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ครูทุกคน จัดทำตัวอย่างแผนการจัดการ เรียนรู้ จัดทำระบบนิเทศติดตามส่งเสริมให้มีการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และนำกระบวนการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือ ปรับปรุงแผนงานโครงการเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนที่ สนับสนุนการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดระบบในการดำเนินงาน ประสาน ความร่วมมือกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง 4) ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา คือ ปรับปรุงแผนงาน โครงการด้านกิจกรรมพัฒนาบุคลากร จัดให้มีผู้รับผิดชอบในการติดตามผลการดำเนินงาน มีการวิเคราะห์สาเหตุ และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน มีการรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง และอาจเนื่องมาจาก การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาพอเพียงนั้นจำเป็นต้องอาศัยการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไป โดย กระทรวงศึกษาธิการ (2556) ได้ กล่าวว่า สถานศึกษาพอเพียงต้องมีการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล มีการบริหารทรัพยากรอย่าง คุ่มค่า และบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกส่วนของการบริหารจัดการ ผลการวิจัยยัง สอดคล้องกับงานวิจัยของปทุมไฉไล สิงหนาท และคณะ (2558) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จใน การบริหารจัดการ การสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า ระดับความสำเร็จในการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาขั้น พื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสุนทร จงเพียร (2556) ได้วิจัยเรื่อง การบริหาร สถานศึกษาพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการบริหารจัดการ โดยรวมและรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับ 2) ด้าน หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ โดยรวมและรายด้านส่วนใหญ่ระดับมาก 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

วิเคราะห์งานบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัด องค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา พบว่า การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน เพื่อหา งานบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครอง ท้องถิ่น จังหวัดสงขลา จาก 4 ด้าน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการ บริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคลากร และความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ งานบริหารอย่างน้อย 1 ด้าน

ส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 1) ด้านการบริหารงานวิชาการที่มีอิทธิพลสูงสุดอาจเป็นเพราะการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของสฎายุ ธีระวณิชตระกูล (2560) ได้ทำวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในเขตอำเภอสนามชัยเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอสนามชัยเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ด้านการบริหารงบประมาณที่ส่งผลเป็นอันดับที่สอง สอดคล้องกับแนวคิดของสุเมธ ตันติเวชกุล (2550) ที่กล่าวว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีหลักการสำคัญในเรื่องของความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ซึ่งสถานศึกษาที่นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้จะต้องมีการบริหารจัดการงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส คุ่มค่า และเน้นการพึ่งพาตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปรียานุช ธรรมปิยา (2555) ที่พบว่าการบริหารงบประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงช่วยให้สถานศึกษาเกิดความยั่งยืนและสามารถพึ่งพาตนเองได้ 3) สำหรับด้านการบริหารงานบุคคลที่ส่งผลเป็นอันดับที่สาม อธิบายได้ด้วยทฤษฎีของศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย (2553) ที่กล่าวว่า การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาต้องเริ่มจาก "คน" โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารและครูต้องเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ทั้งในการทำงานและการดำเนินชีวิตจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของปทุมไฉไล สิงหนาท (2558) ที่พบว่าการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียง 4) ด้านการบริหารงานทั่วไปแม้จะส่งผลน้อยที่สุด แต่ก็ยังมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณิพัฒน์ ล้อมไร่ และพรศิริมา บุรณะพันธ์ (2566) ที่พบว่าการบริหารงานทั่วไปในสถานศึกษาพอเพียงควรดำเนินการโดยยึดหลักความมีเหตุผลในการตัดสินใจ มีการวางแผนและการดำเนินงานอย่างรอบคอบ รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานต่างๆ ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาประสบความสำเร็จ

ผลการวิจัยที่พบว่างานบริหารทั้ง 4 ด้านร่วมกันพยากรณ์ความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงได้ร้อยละ 65.5 สอดคล้องกับแนวคิดของไพฑูริย์ สีนลรัตน์ (2557) ที่กล่าวว่า การขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องบูรณาการในทุกมิติของการบริหารสถานศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไป โดยต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐาปณิตา สว่างศรี (2565) ที่ศึกษาการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียง คือ การบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในทุกมิติของการบริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งการบริหารงานวิชาการที่เน้นการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

วิเคราะห์แนวทางการบริหารงานเพื่อความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียง พบว่าสถานศึกษาได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม โดยยึดหลักสำคัญ 3 ประการ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกัน ภายใต้เงื่อนไข 2 ประการ คือ ความรู้และคุณธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรียานุช พิบูลสรารุช (2558) ที่พบว่า การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาตามหลักดังกล่าวก่อให้เกิดความสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐาปณิตา สว่างศรี (2565) ที่พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป

การบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าสถานศึกษาได้บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในระดับหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ Tyler (1949) เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรที่เห็นว่าหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน เลือกระบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย และมีการประเมินผลที่เหมาะสม ซึ่งในกรณีนี้คือการกำหนดสมรรถนะด้านการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตเป็นหนึ่งในเป้าหมายของหลักสูตร

นอกจากนี้ การใช้กระบวนการ Active Learning ในการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bonwell and Eison (1991) ที่พบว่า การเรียนรู้เชิงรุกช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและคงทน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เช่น ในโครงการ "ธนาคารโรงเรียน" "เกษตรคนเมือง" และ "หนึ่งห้องเรียน หนึ่งอาชีพ" ที่พบในผลการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ของ Kolb (1984) ที่เสนอว่า การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพต้องผ่านวงจรการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ได้แก่ การมีประสบการณ์ การไตร่ตรอง การสร้างความคิดรวบยอด และการทดลองปฏิบัติ

ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน พบว่า สถานศึกษาได้สร้างความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนในหลายรูปแบบ ทั้งการจัดตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา การประสานความร่วมมือในด้านงบประมาณและทรัพยากร การสร้างเครือข่ายกับปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำชุมชน และการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับแนวคิดเรื่อง "การมีส่วนร่วมของชุมชน" (Community Participation) ของ Epstein (2011) ที่เสนอว่า ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ครอบครัว และชุมชน เป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของผู้เรียนและการพัฒนาสถานศึกษา

การแก้ปัญหาคือความเข้าใจที่แตกต่างกันเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทร โคตรบรรเทา (2554) ที่พบว่า การสร้างความเข้าใจร่วมกัน (Shared Understanding) เป็นกลยุทธ์สำคัญในการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ขณะที่การแก้ปัญหาคือการขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงานด้วยการกำหนดโครงการเป็นนโยบาย

ระยะยาว สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) ที่เน้นการวางแผนระยะยาวและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

การพัฒนาบุคลากรและสร้างความตระหนักในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า สถานศึกษามีกระบวนการพัฒนาบุคลากรและสร้างความตระหนักในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่หลากหลาย ทั้งการอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การส่งเสริมการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน การทำวิจัยในชั้นเรียน และการจัดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาระบบวิชาชีพครูของ DuFour (2004) ที่เสนอว่า การพัฒนาครูที่มีประสิทธิภาพต้องเชื่อมโยงกับบริบทการทำงานจริง เน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือ และมีการสะท้อนคิดอย่างต่อเนื่อง การสร้างความตระหนักโดยผู้บริหารเป็นต้นแบบ การถอดบทเรียนและเผยแพร่แนวปฏิบัติที่ดี และการยกย่องให้รางวัล สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1977) ที่เน้นความสำคัญของการเรียนรู้ผ่านตัวแบบ (Model) และการเสริมแรง (Reinforcement) ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ขณะที่การประเมินผลการนำไปใช้ด้วยวิธีการต่างๆ สอดคล้องกับแนวคิดการประเมินผลเพื่อการพัฒนา (Evaluation for Development) ของ Patton (2010) ที่เน้นการใช้ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

การประเมินผลความสำเร็จและการพัฒนาอย่างยั่งยืน พบว่า สถานศึกษามีการประเมินผลความสำเร็จและวางแผนการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานสถานศึกษาพอเพียงเป็นกรอบในการประเมิน จัดระบบการติดตามประเมินผลแบบมีส่วนร่วม และใช้เครื่องมือที่หลากหลาย สอดคล้องกับแนวคิดการประเมินแบบมีส่วนร่วม (Participatory Evaluation) ของ Cousins and Earl (1992) ที่เสนอว่า การประเมินที่มีประสิทธิภาพต้องให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมิน เพื่อให้ผลการประเมินมีความน่าเชื่อถือและถูกนำไปใช้จริง

สรุป

วิเคราะห์ระดับงานบริหารและระดับความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา พบว่า ระดับงานบริหารในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป และระดับความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างงานบริหารกับความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา พบว่า 1) ความสัมพันธ์ระหว่างงานบริหารส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูง ($r_{xy} = .877^{**}$) 2) ความสัมพันธ์ระหว่างงานบริหารเป็นรายด้านกับความสำเร็จในภาพรวมในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา ในภาพรวม พบว่า งานบริหารด้านการบริหารงานวิชาการ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงสุด ($r_{x1y} = .818^{**}$) รองลงมา คือ งาน

บริหารด้านการบริหารงบประมาณ ($r_{X2Y} = .773^{**}$) และงานบริหารด้านบริหารงานบุคลากร ($r_{X3Y} = .693^{**}$) ตามลำดับ ส่วนงานบริหารด้านการบริหารงานทั่วไป มีระดับความสัมพันธ์น้อยที่สุด ($r_{X4Y} = .643^{**}$) 3) ความสัมพันธ์ระหว่างงานบริหารในภาพรวมกับความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงสุด ($r_{XY3} = .802^{**}$) รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ($r_{XY1} = .791^{**}$) และด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ($r_{XY2} = .786^{**}$) ตามลำดับ ส่วนด้านการพัฒนาบุคลากรมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($r_{XY4} = .729^{**}$)

วิเคราะห์งานบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา พบว่า การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน เพื่อหางานบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา จาก 4 ด้าน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคลากร และความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ซึ่งสามารถนำมาอธิบายความ ดังนี้ งานบริหารที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงตามลำดับความสำคัญ คือ การบริหารงานวิชาการ (Beta = 0.297), การบริหารงานงบประมาณ (Beta = 0.249), การบริหารงานบุคคล (Beta = 0.201), และการบริหารงานทั่วไป (Beta = 0.151) **วิเคราะห์แนวทางการบริหารงานเพื่อความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียง** พบว่า 1) สถานศึกษาได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา อย่างเป็นรูปธรรม โดยยึดหลักสำคัญ 3 ประการ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกัน ภายใต้งैนไข 2 ประการ คือ ความรู้และคุณธรรม 2) สถานศึกษาได้บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เข้ากับหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในระดับหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) สถานศึกษาได้สร้างความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนในหลายรูปแบบ ทั้งการจัดตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา การประสานความร่วมมือในด้านงบประมาณและทรัพยากร การสร้างเครือข่ายกับปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำชุมชน และการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง 4) สถานศึกษามีกระบวนการพัฒนาบุคลากรและสร้างความตระหนักในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ หลากหลาย ทั้งการอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การส่งเสริมการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน การทำวิจัย ในชั้นเรียน และการจัดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) 5) สถานศึกษามีการประเมินผลความสำเร็จและวางแผนการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานสถานศึกษาพอเพียงเป็นกรอบในการประเมิน จัดระบบการ ติดตามประเมินผลแบบมีส่วนร่วม และใช้เครื่องมือที่หลากหลาย

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยเรื่องงานบริหารสถานศึกษาส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา สามารถสรุปองค์ความรู้ใหม่ ดังนี้

งานบริหารสถานศึกษามีผลสำคัญต่อความสำเร็จของโรงเรียนในการเป็น สถานศึกษาพอเพียง ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสงขลา โดยเฉพาะการบริหารในด้าน วิชาการ งบประมาณ

บุคลากร และการบริหารทั่วไป ซึ่งบุคลากรเป็นแกนกลางของความสำเร็จ โรงเรียนที่มีการบริหารจัดการที่
เข้มแข็งและยืดหยุ่นสามารถพัฒนาและรักษามาตรฐานสถานศึกษาพอเพียงได้อย่างต่อเนื่อง พร้อมสอดคล้อง
กับบริบททางสังคม วัฒนธรรม และชุมชนของพื้นที่

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

- 1) เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานวิชาการมีอิทธิพลสูงสุดต่อความสำเร็จในการเป็น
สถานศึกษาพอเพียง สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการ
จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) การบริหารงบประมาณเป็นอันดับรองลงมาที่มีผลต่อความสำเร็จสถานศึกษาควรบริหารจัดการ
จัดการงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส คุ่มค่า และเน้นการพึ่งพาตนเอง
- 3) การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ไปประยุกต์ใช้มีความสำคัญ สถานศึกษาควรส่งเสริมการอบรม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการสร้างความ
ตระหนักในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 4) การบริหารสถานศึกษาพอเพียงให้ประสบความสำเร็จต้องบูรณาการในทุกมิติ ทั้งด้านวิชาการ
งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไป
- 5) การสร้างความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และภาคส่วนต่าง ๆ เป็นปัจจัย
สำคัญในการสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาพอเพียง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยงานบริหารสถานศึกษาส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียน
ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา มีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

- 1) ควรศึกษาปัจจัยเชิงบริบทที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียง เช่น ขนาด
โรงเรียน ที่ตั้ง หรือลักษณะของชุมชน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและนำไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมกับบริบท
ที่แตกต่างกัน
- 2) ควรมีการศึกษาผลลัพธ์ระยะยาวของการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน
สถานศึกษา เพื่อประเมินผลกระทบและความยั่งยืนของการดำเนินงาน
- 3) ควรมีการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย
โดยพิจารณาจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- 4) ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพควบคู่ไปกับการศึกษาเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับ
กระบวนการและปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษาพอเพียง
- 5) ควรศึกษาบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ ในการขับเคลื่อน
สถานศึกษาพอเพียง เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความเป็นเจ้าของในการดำเนินงาน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). แนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- ฐาปณิตา สว่างศรี. (2565). แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ณิพัฒน์ ล้อมไร่และพรศิริมา บุรณะพันธ์. (2566). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม. วารสารสิรินธรปริทรรศน์. 24(1), 1-60.
- เดชา ปุญญบาล. (2560). 9 ตามรอยพระบาท ศาสตร์พระราชา. Journal of the Association of Researchers. 22(2), 13-20.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). หลักการวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- บรรจบ บุญจันทร์. (2556). การบริหารสถาบันเพื่อความเป็นเลิศ. มหาสารคาม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ปรียานุช ธรรมปิยา. (2555). วิถีชีวิตเศรษฐกิจ 2540 กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ.
- ปทุมไฉไล สิงหนาท. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน. เรียกใช้เมื่อ 20 มีนาคม 2560 จาก <http://backoffice.thaiedresearch.org/uploads/public/32581d95fbf55cc59382bec94a52e524.pdf>.
- ปรียาดา สุขสว่าง. (2557). การบริหารจัดการการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2557). เติบโตเต็มศักยภาพสู่ศตวรรษที่ 21 ของการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนธิชา วงวิภาค. (2559). แนวทางการบริหารสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุนทร จงเพียร. (2556). การบริหารสถานศึกษาพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สฎายุ อีระวนิชตระกูล. (2560). แรงจูงใจของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. วารสารศึกษาศาสตร์. 28(2), 267-283.

สุเมธ ตันติเวชกุล. (2550). ข้าแผ่นดินสอนลูก. กรุงเทพมหานคร: มติชน.

สุนทร โคตรบรรเทา. (2554). หลักการบริหารและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพมหานคร: ปัญญาชน.

Bandura, A. (1977). ประสิทธิภาพในตนเอง: สู่ทฤษฎีการรวมตัวของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
Psychological Review. 84(2), 191–215.

Bonwell, C. C., & Eison, J. A. (1991). Active Learning: Creating Excitement in the Classroom.
ASHE-ERIC Higher Education Report, Washington DC: School of Education and Human
Development. George Washington University.

Cousins, J. B., & Earl, L. M. (1992). The case for participatory evaluation. Educational
Evaluation and Policy Analysis. 14(4), 397–418.

DuFour, R. (2004). What Is a “Professional Learning Community”? Educational Leadership. 61,
6-11.

Epstein, J. L. (2011). School, Family, and Community Partnerships: Preparing Educators and
Improving Schools. 2nd ed.. Philadelphia, PA: Westview Press.

Kolb, DA (1984). การเรียนรู้เชิงประสบการณ์: ประสบการณ์เป็นแหล่งที่มาของการเรียนรู้และการพัฒนา
Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall. <http://academic.regis.edu/ed205/Kolb.pdf>.

Patton, M. Q. (2010). Developmental evaluation: Applying complexity concepts to enhance
innovation and use. New York: Guilford Press.

Tyler, R. W. (1949). Basic principles of curriculum and instruction. Chicago: University of
Chicago Press.